



Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Komite kultur, næring og miljø		
Formannskapet		
Kommunestyret		

Naboer AB, videreføring av aksjeeieravtale for perioden 2020-2023

Rådmannens forslag til innstilling:

Stjørdal kommune vil videreføre eierskapet i Naboer AB innenfor rammene av framlagt aksjeeieravtale for perioden 2020-2023.

Vedlegg:

1. Aktieägeneravtal
2. Referat fra Nabokonferanse 30-31 januar 2019
3. Protokoll fra generalforsamling 2019

Saksopplysninger

Naboer AB er et jämt- trøndersk utviklingselskap som ble stiftet i 1995. Selskapet arbeider for utvikling av båndene mellom Jämtland og Trøndelag gjennom interregional utvikling. Naboer AB har siden oppstarten gått fra å være et selskap innen kulturturisme og markedsføring til å bli et utviklingselskap med en bredere innretning. Selskapet har gjennom årene vært involvert i et stort antall interreg- prosjekter innen tema som reiseliv, kultur, idrett, kommunikasjon, ungdomsrelaterte spørsmål og naturbasert næringsutvikling. Arbeidsinnsatsen har i stor grad vært prosjektrettet.

Stjørdal kommune har vært med fra første driftsår i 1995, har 200 andeler i selskapet og har bidratt med årlige driftstilskudd. Eierskapet reguleres gjennom fireårige aksjeeieravtaler. I henhold til nåværende avtale som går ut 2019, bidrar Stjørdal kommune årlig med SEK 62 000. Lag og organisasjoner i Stjørdal har en aktiv rolle i St. Olavsloppet hvert år. Vi har videre samarbeidet med norske og svenske kommuner og andre samarbeidspartnere om ulike prosjekt, f.eks. Armfeldts karolinere, og St. Olavsleden/pilegrimssatsingen.

Naboer AB arrangerte i januar «Nabokonferansen 2019» som en arena for «diskusjoner rundt Naboers framtidige innretning, dimensjonering og en synkronisering med eiernes mål og strategier». Dette som et grunnlag for en ny aksjeeieravtale for perioden 2020- 2023.

Utkast til ny aksjeeieravtale er nå utsendt eierne som vedlegg til innkalling til generalforsamling 20.5.2019 (følger vedlagt saken). Denne har samme nivå og formuleringer som inneværende avtale. I avtalens pkt. 3. Justering av avtalen under løpetidens gang, er det nedfelt at det kan skje justeringer i løpet av avtaleperioden. Dette under forutsetning om vedtak i generalforsamling. Med bakgrunn i konklusjonene fra Nabokonferansen pågår det nå en utredningsprosess i regi av styret knyttet til framtidig innretning og dimensjonering av selskapet.

Denne saken gjelder Stjørdal kommunes eierskap i Naboer AB og forventninger og målsettinger med selskapet for perioden 2020 – 2023.

Ved siste generalforsamling (15.5.2018) hadde selskapet følgende eiere

Aksjeeier	Antall aksjer	Antall stemmer
Holtålen kommune	200	200
Tydal kommune	200	200
Inderøy kommune	200	200
Meråker kommune	200	200
Levanger kommune	200	200
Stjørdal kommune	200	200
Trondheim kommune	200	200
Verdal kommune	200	200
Trøndelag fylkeskommune	800	800
Krokom kommune	200	200
Åre kommune	200	200
Østersund kommune	200	200
Region Jämtland Härjedalen	400	400
Sum	3400	3400

Aksjekapitalen var per 31.12.2018 SEK 340 000 fordelt på 3 400 aksjer.

Etableringen av Naboer AB hadde bakgrunn i St. Olavsloppet som startet i 1988, og et ønske om å løfte den rike kulturhistorien på strekningen mellom Trondheim og Østersund. I 1993 ble det besluttet å markedsføre strekningen som «St. Olavsleden – turistveien mellom Jämtland og Trøndelag».

Formålet med Naboer AB er å ha et verktøy for grenseregionalt samarbeid og utvikling mellom Jämtland og Trøndelag. Dette ved at selskapet skaper arenaer, tar initiativ til relevante prosjekter og satsinger, har en katalysatorrolle, og generelt besitter kompetanse innen grenseregional utvikling.

Interreg har vært et sentralt verktøy for Naboer AB, og selskapet har gjennom årene vært involvert i et stort antall interreg- prosjekter hvorav 21 som prosjekteier. Temaene har vært reiseliv, kultur, idrett, kommunikasjon og ungdomsrelaterte spørsmål. Noen eksempler er: St. Olavsleden, Armfeldts karolinere, Festningsspillet Beleiringen, Nabotoget og «Gränsfjällan – Sylarna i samverkan».

Et eksempel på en arena som driftes av Naboer AB er «Fjällforum» som er et samarbeid mellom Trondhjems Turistforening (TT), Svenska Turistföreningen (STF), samebyene, bedrifter innen utmarksbasert reiseliv og relevante offentlige

Andre relevante politiske samhandlingsarenaer og programmer:

- *Midtnordenkomiteen* er et politisk basert samarbeid etablert i 1979. Samarbeidet favner de midtre regionene av Norge, Sverige og Finland. Region Jämtland har meldt seg ut av Midtnordenkomiteen. Trøndelag fylkeskommune vedtok i sitt junimøte også å avslutte dette samarbeidet.
- *Foreningen Elbanen STS (Steinkjer-Trondheim-Storlien)* ble stiftet av fylkeskommunene i Trøndelag og Regionforbundet Jämtlands Län i 2012. Foreningen ble etablert for å arbeide for en rask utbygging av elektrisk drift på banestrekningene mellom Trondheim, Steinkjer og Storlien. I tillegg skal foreningen bidra til forbedringer av Mittbanan mellom Storlien og Østersund, og være pådriver for utvikling av både gods- og persontrafikk på banestrekningene. Arbeidet har stått på sakskartet i mange år, men forpliktende beslutninger fra norsk side mangler. Aktiviteten i foreningen Elbanen STS var delfinansiert av EUs regionale utviklingsfond, Interreg fra 2012 til 2014.

Vurdering:

Stjørdal har som vertskommune for regional flyplass og startpunkt for både E14 og Meråkerbanen, en spesiell rolle hvor samarbeid over grensen er viktig. Fylkeskommunen har tatt inn internasjonalt arbeid som en del av samfunnsutviklerrollen. Det arbeides internasjonalt gjennom Interreg Sverige- Norge, Interreg Nord- delområde Sápmi, utdanningsprogrammene, deltagelse i europeiske prosjekter og programmer, medlemskap i internasjonale nettverk og organisasjoner, og i samarbeid med lokale og regionale aktører, deriblant Naboer AB. Internasjonalisering er forankret gjennom Trøndelagsplanen med tilhørende strategier. Naboer AB har vært et operasjonelt verktøy i dette arbeidet. Inneværende programperiode er nå inne i siste fase.

Naboer AB har siden oppstarten gått fra å være et selskap innen kulturturisme og markedsføring til å bli et selskap med en bredere innretning. Dette har delvis bakgrunn i en tydeliggjøring av roller tidlig på 2000- tallet. Den gang var en betydelig del av virksomheten markedsrettet arbeid, og selskapet ble delvis oppfattet som en konkurrent til Trøndelag Reiseliv AS og Jämtland

Härjedalen Turism. I de senere år har det vært nedlagt en betydelig innsats knyttet naturbasert næringsutvikling i grensefjellene (Sylane m.m.). Samisk næring og kultur har vært en del av dette. Naboer AB har også hatt en rolle i prosessene knyttet til Meråkerbanen/ nabotoget. Selskapet har på denne måten vist at det evner å tilpasse seg eiernes behov og gitt handlingsrom. Naboer AB kan vise til omfattende aktivitet sett i forhold til administrativ ressurs og økonomisk bidrag fra eierne, og har i så måte levert i tråd med forventningene.

Følgende relevante utfordringer nevnes allikevel:

- Sikre tilstrekkelig forankring/ eierskap hos medvirkende aktører/ kommuner i de ulike prosjektene
- Videreføring av effekter og resultater utover prosjektperioden

Administrasjonen i Naboer AB har bestått av daglig leder, samt noe bruk av engasjerte medarbeidere i forbindelse med konkrete prosjekter. Selskapet er således i en sårbar situasjon dersom det skulle oppstå uforutsette situasjoner som f.eks. sykdom.

En evt. bemanningsøkning i Naboer AB bør finansieres over andre midler enn det årlige økonomiske bidraget fra eierne. Det kan være et potensial i også å utnytte andre nordiske og europeiske finansieringsordninger enn Interreg, og da gjerne i samarbeid med FoU- partnere. Naboer AB ble etablert med bakgrunn i St. Olavsloppet. Dette var utgangspunktet også for de fleste av dagens eierkommuner. Spørsmålet om flere kommuner aktivt bør «rekrutteres» inn i selskapet, evt. om regionene Trøndelag og Jämtland alene bør ha eierskapet, ble berørt på eierkonferansen som ble avholdt sist januar. Disse spørsmålene antas også å være en del av pågående utredningsprosess.

Trøndelag fylkeskommune peker i sitt innspill til utredningsprosessen på følgende aktuelle innsatsområder:

- Kulturturisme
- Idrett/ sportsturisme
- Naturbasert næringsutvikling/ grensefjellene
- Samiske spørsmål
- Arenaer/ møteplasser for regional samhandling

Erfaringene har vist at det er behov for en aktør som Naboer AB som et verktøy i det grenseoverskridende utviklingsarbeidet og med kompetanse innen grenseregional utvikling. Naboer AB har også en viktig rolle i å oppnå størst mulig effekt av Interreg. Initierting av Interreg-prosjekter kan være krevende, derfor er Naboer AB et godt verktøy ved behov for bistand. Når prosjekter er etablert, tilføres selskapet prosjektr ressurer, men det er likevel behov for en ikke-kommersiell aktør som kan bidra i en tidlig fase.

Naboer AB har vært engasjert i over 26 interregprosjekt, eksempler: St.Olavsleden, Armfeldts karolinere, Festningsspillet Beleiringen, Markering 2005, Nabetåget, Hike & Bike, tre6ti, Rondell og Nye markeder for St.Olavsløpet. Selskapets rolle har vært å fange opp ideer, kople parter sammen, bidra i utvikling av prosjektene og være prosessdriver. Denne rollen vurderes som viktig.

Stjørdal kommune har vært aktivt med i Armfeldts karolinere, tidligere også tre6ti og Rondell. Det er fortsatt viktig og aktuelt å utvikle samhandlingen mellom Trøndelag og Jämtland.

Rådmannen mener at fortsatt deltagelse i Naboer AB er viktig for Stjørdal kommune.